

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

mw. C.M.J. Toenink

BEL/OMB

Telefoonnummer +31235145349

toeninkc@noord-holland.nl

1 | 5

Verzenddatum

– 9 OKT. 2019

Kenmerk

1278821/1278826

Uw kenmerk

Betreft: Datarapporten luchtkwaliteit 2018 IJmond, Havengebied van Amsterdam en Haarlemmermeer

Geachte leden,

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) brengen wij u het volgende besluit van ons college en zenden wij u het volgende toe:

In onze vergadering van 8 oktober hebben wij de rapportages over de luchtkwaliteitsmetingen in Noord-Holland voor de regio's IJmond, het havengebied van Amsterdam (Westpoort) en de Haarlemmermeer in 2018, vastgesteld. Met deze brief en de bijgevoegde samenvatting informeren wij u over de resultaten van deze rapportages.

Achtergrond

De Provincie Noord-Holland meet al vele jaren de luchtkwaliteit in de IJmond, het havengebied Amsterdam (Westpoort) en de Haarlemmermeer. De metingen worden uitgevoerd door de GGD Amsterdam en zijn een aanvulling op het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML) van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). De reden hiervoor is dat het LML niet voldoende informatie geeft over specifieke luchtkwaliteitsaspecten in deze drie regio's. De resultaten van de metingen worden eens per jaar gerapporteerd en beschikbaar gesteld aan belangstellenden.

In de IJmond vinden de metingen plaats in samenwerking met Tata Steel (meetpunt Bosweg) en de Omgevingsdienst IJmond (ODIJ) (meetstations Staalstraat en Reijndersweg). In Westpoort vinden de metingen plaats in samenwerking met de Haven Amsterdam en de gemeente Zaanstad, waarbij de Haven Amsterdam als opdrachtgever fungeert. De provincie Noord-Holland participeert hier door het verstrekken van een financiële bijdrage voor 2 meetlocaties (Hoogtij en

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Spaarnwoude) en de exploitatie van één provinciale meetlocatie (Hemkade).

In de door u op 19 november 2018 vastgestelde Omgevingsvisie NH2050 is de leidende hoofdamiitie *Balans tussen economische groei en leefbaarheid*. Hierbij is voor de leefomgevingskwaliteit als randvoorwaarde meegegeven ‘garantie basiskwaliteit leefomgeving en waar mogelijk verbetering (streven naar het behalen van de World Health Organisation (WHO)-normen in 2050). Om een indruk te krijgen van hoe de luchtkwaliteit in Noord-Holland zich verhoudt tot deze advieswaarden zijn de data van 2018, naast een toetsing aan de wettelijke grenswaarden (de basiskwaliteit), ook getoetst aan de WHO-advieswaarden (het streven).

In het coalitieakkoord 2019–2023 ‘*Duurzaam doorpakken*’ geven wij aan dat onze coalitie zich sterk wil maken voor een duurzaam, bereikbaar, leefbaar en innovatief Noord-Holland. De Noord-Hollandse economische structuur is vitaal en veelzijdig maar tegelijkertijd heeft deze dynamiek effect op de leefomgeving en staat in sommige regio’s de luchtkwaliteit onder druk. Wij willen dat Noord-Holland een gezonde leefomgeving is en blijft. Dit betekent dat wij er doorlopend aan werken om ook in deze gebieden de luchtkwaliteit blijvend te verbeteren. Waar mogelijk doen wij dit in samenwerking met andere partijen, zoals medeoverheden of bedrijfsleven.

Aanvullend hierop is in 2018 het project Hollandse Luchten (voorheen: Pilot Monitoring Luchtkwaliteit) gestart. Hierbij worden sensormetingen uitgevoerd door burgers, met als doel een fijnmaziger beeld te krijgen van de luchtkwaliteit in enkele milieubelaste gebieden. Vanuit dit project worden in de IJmond 150 sensorstations geplaatst.

Toekomstige ontwikkelingen

In 2018 is in overleg met de Haven Amsterdam en Zaanstad onderzocht in hoeverre de huidige meetstrategie, mede in relatie tot de komst van de Omgevingswet, nog voldoet of moet worden herzien en zo ja, welke aanpassingen en investeringen hiervoor noodzakelijk zijn. De huidige meetapparatuur is na circa 10 jaar toe aan vervanging. Eind 2019 of begin 2020 zullen wij hierover een besluit nemen.

Resultaten

In het onderstaande worden per regio de meest opvallende resultaten aangestipt. Voor verdere duiding en verdieping wordt verwezen naar de in bijlage 1 opgenomen Samenvatting datarapportages 2018.

IJmond

In de IJmond worden de volgende componenten gemeten: stikstofoxiden (NO en NO₂), zwaveldioxide (SO₂), waterstofsulfide (H₂S), koolstofmonoxide (CO), black carbon (roet), fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}), polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's), waaronder benzo(a)pyreen (BaP) en zware metalen (o.a. arseen (As), cadmium (Cd), nikkel (Ni) en lood (Pb)) in PM₁₀.

In de IJmond werd in 2018 op alle meetlocaties aan de wettelijke grens- en richtwaarden van de gemeten componenten voldaan. Op alle locaties wordt voldaan aan de WHO-advieswaarden voor NO₂ en CO. De WHO-advieswaarden voor PM₁₀ worden, met uitzondering van de locatie De Rijp, op alle meetlocaties overschreden. De advieswaarden voor PM_{2,5} en SO₂ worden op alle locaties overschreden.

Een lange termijn trendanalyse van 2009 tot en met 2018 toont op alle locaties een afname van de concentraties PM₁₀ en PM_{2,5}. In vergelijking met 2017 is de (jaargemiddelde) concentratie voor PM₁₀, PM_{2,5}, NO₂ en SO₂ op de meeste locaties (licht) gestegen, CO is ongeveer gelijk gebleven en H₂S is gedaald. De concentratie black carbon op de meetstations IJmuiden en Wijk is ten opzichte van 2017 licht gestegen. De concentratie op meetstation Wijk aan Zee is vergelijkbaar met de concentratie op het meetstation Vondelpark in Amsterdam,

De pollutierozen tonen voor NO, SO₂, H₂S, CO en PM₁₀ en in mindere mate voor NO₂, PM_{2,5} en black carbon, duidelijk herkenbare lokale bronnen.

Grafietregens

In 2018 is als gevolg van problemen bij de verwerking van slakken uit de staalproductie een vergrootte emissie van stof opgetreden, waarbij in de woonomgeving in Wijk aan Zee hinder ontstond vanwege zogenaamde grafietregens. In opdracht van de provincie heeft het RIVM onderzoek gedaan naar de risico's hiervan voor de gezondheid. De uitkomsten van dit onderzoek zijn afgelopen juni in uw Staten gepresenteerd en besproken.

Havengebied Amsterdam

In Westpoort worden de volgende componenten gemeten: NO, NO₂, SO₂, fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}), benzeen, tolueen en xyleen (BTX). Sinds 2016 wordt in Zaandam ook de concentratie roet (BC) gemeten.

In het Havengebied is in 2018 op alle meetlocaties voldaan aan de wettelijke grenswaarden. Op alle meetlocaties voor NO₂ wordt voldaan aan de WHO-advieswaarden. Voor PM₁₀, PM_{2,5} en benzeen is dit nog niet het geval.

De trendanalyse laat op alle locaties een daling zien van PM₁₀, PM_{2,5} en NO₂, waarvan er op 3 van de 4 locaties sprake is van een statistische significante daling. In vergelijking met 2017 is de (jaargemiddelde) concentratie voor PM₁₀ en PM_{2,5} op bijna alle locaties gestegen. Het aantal overschrijdingsdagen voor PM₁₀ is afgenomen (3 van de 4 locaties) of gelijk gebleven (1 locatie). De NO-, NO₂ en SO₂-concentraties zijn licht gedaald of gelijk gebleven. De benzeen- en tolueenconcentratie op locatie Spaarnwoude is ten opzichte van 2017 licht toegenomen, evenals de xyleenconcentratie op de locatie Hoogtij. Op locatie Hemkade is de benzeenconcentratie licht afgenomen.

De windrozen tonen voor de meeste stoffen een duidelijke invloed vanuit het havengebied.

Haarlemmermeer

In de Haarlemmermeer worden de volgende componenten gemeten: NO, NO₂, CO, en fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}).

In 2018 werd in de Haarlemmermeer op alle meetlocaties voldaan aan de wettelijke grenswaarden. De NO, NO₂ en CO-concentraties voldoen aan de WHO-advieswaarden, de PM₁₀ en PM_{2,5} - concentraties nog niet.

Uit trendonderzoek blijkt dat over de periode 2009-2018 gemiddeld gezien alle gemeten concentraties luchtverontreiniging dalen. Op enkele uitzonderingen na zijn alle dalingen statistisch significant. Ten opzichte van 2017 zijn de jaargemiddelde concentraties voor PM₁₀, PM_{2,5} en CO toegenomen en is de jaargemiddelde NO₂-concentratie afgenomen. Het aantal overschrijdingsdagen PM₁₀ is op vrijwel alle meetlocaties afgenomen.

Onderzoek ultrafijn stof Schiphol

In 2014 is door TNO een rapport uitgebracht over de resultaten van metingen van deeltjesaantallen Ultra fijnstof in het Amsterdamse Bos als gevolg van het vliegverkeer. In 2015 heeft het RIVM middels een meetcampagne deze metingen gecontroleerd en gepubliceerd. Op basis hiervan heeft het ministerie van I&M besloten in 2017 een uitgebreider onderzoek op te starten naar ultrafijne deeltjesaantallen en mogelijke gezondheidsrisico's hiervan. Voor dit onderzoek wordt deels gebruik

gemaakt van een aantal locaties van het provinciale luchtmeetnet in de Haarlemmermeer. Dit onderzoek loopt nog. Naar verwachting zal medio 2021 het eindrapport gereed zijn.

In de rapporten zijn kaarten opgenomen waarop de ligging van de meetstations is aangegeven.

De meetgegevens van de meetstations in Noord-Holland zijn online beschikbaar op: <http://www.luchtmeetnet.nl>

De datarapportages zijn te vinden op de website van de provincie Noord-Holland:

http://www.noordholland.nl/web/Onderwerpen/Duurzaamheid_Milieu/Luchtkwaliteit/

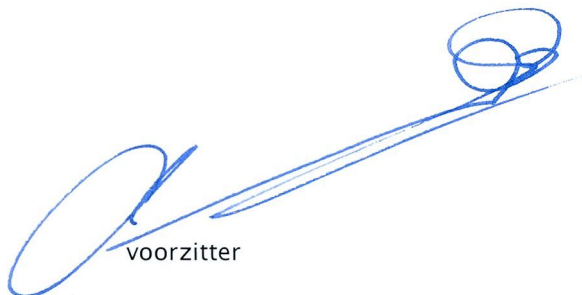
Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)

Samenvatting datarapporten luchtkwaliteit 2018 IJmond,
Haarlemmermeer en Haven Amsterdam